

Etelä-Pohjanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2021 ja -suunnitelma 2022-2025

Juha Vuorijärvi, EPSHP

Alueellinen hyvinvointikertomus

”Alueellinen hyvinvointikertomus

- *kokoo alueen kuntien vahvuudet ja huolenaiheet*
- *kuvaaa alueellisia ja väestöryhmittäisiä eroja hyvinvoinnissa ja terveydessä*
- *kuvaaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteita alueella*
- *asettaa ja kohdentaa tavoitteita, resursseja ja alueellista toimintaa*
- *välittää tietoa valtionhallintoon” ([THL 2021](#))*



Alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma Etelä-Pohjanmaalla

1. Rohkea

- Painopisteet

2. Konkreettinen

- Tieto, tavoitteet ja toimenpiteet

3. Selkeä

- Visuaalisesti ja sisällöllisesti

HYTE-verkosto

Kokoonpano (+30 hlö):

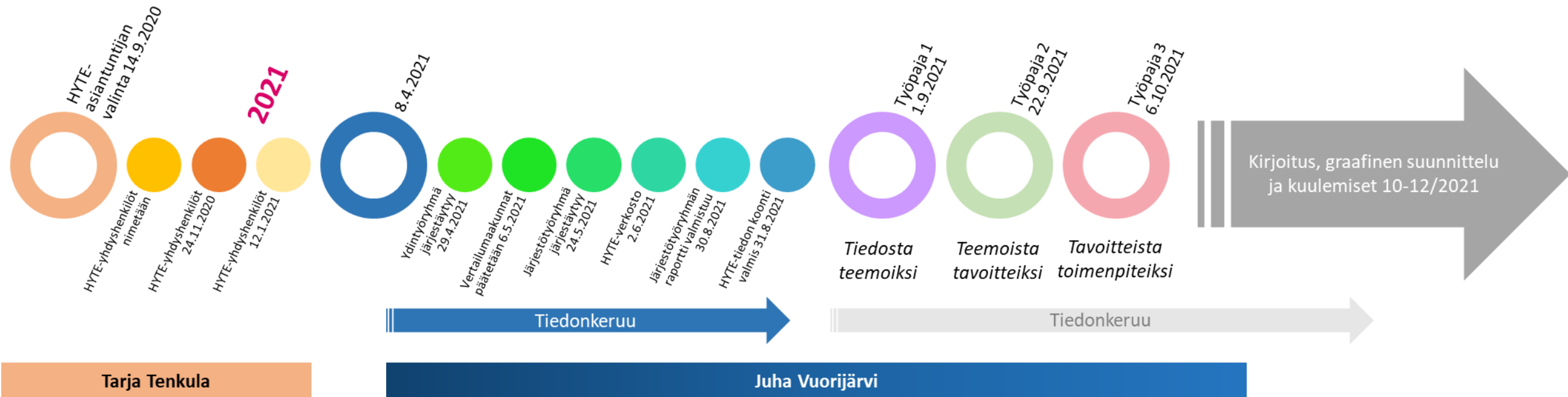
- Kunnat (18 hlö)
- Sote-hankkeet, Etelä-Pohjanmaan liitto, SeAMK, SONet Botnia, Sedu, Aijoos-hanke, Järjestötaló, Ehyt ry, Aluehallintovirasto, Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri

Verkoston keskeiset tehtävät:

- Sopia hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman painopisteet
- Määrittää tavoitteet ja toimenpiteet
- Sopia seurattavat indikaattorit



HYTE-kertomustyön aikajana



Tiedolla johtamisen väline - millä tiedolla?

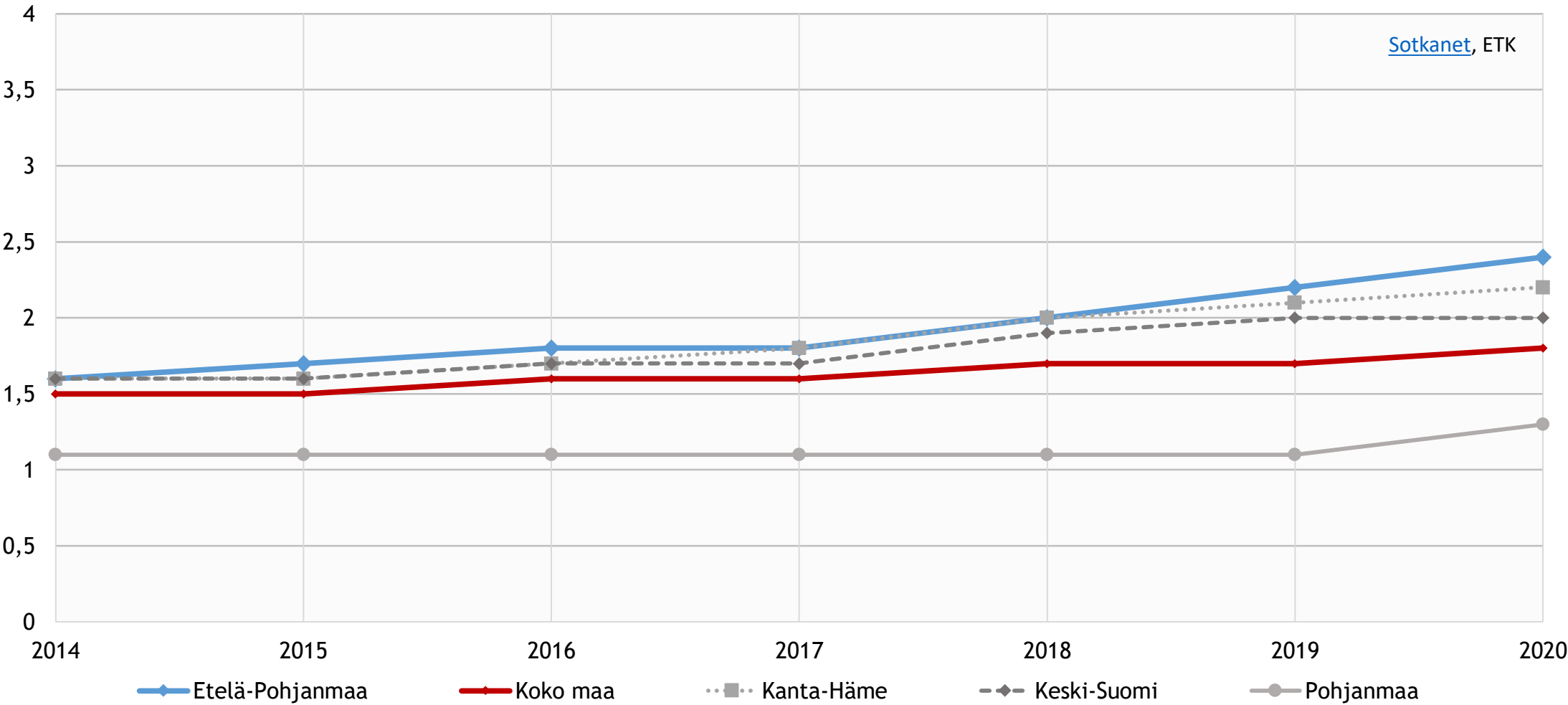
- THL:n alueellisen hyvinvointikertomuksen minimitietosisällöt
- THL:n laatimat aluetta koskevat asiantuntija-arviot
- Kansalliset tietolähteet ja tutkimukset (mm. tilastokeskus, Finsote tutkimus, poliisi)
- Järjestötyöryhmän raportti
- Huolikysely HYTE-verkostolle jne.
- Hyvinvointikysely asukkaille 19.11.2021 saakka
<https://link.webropol.com/s/hyvinvointikyselyEP>

Käytettyjä apukysymyksiä päätöksenteon tueksi

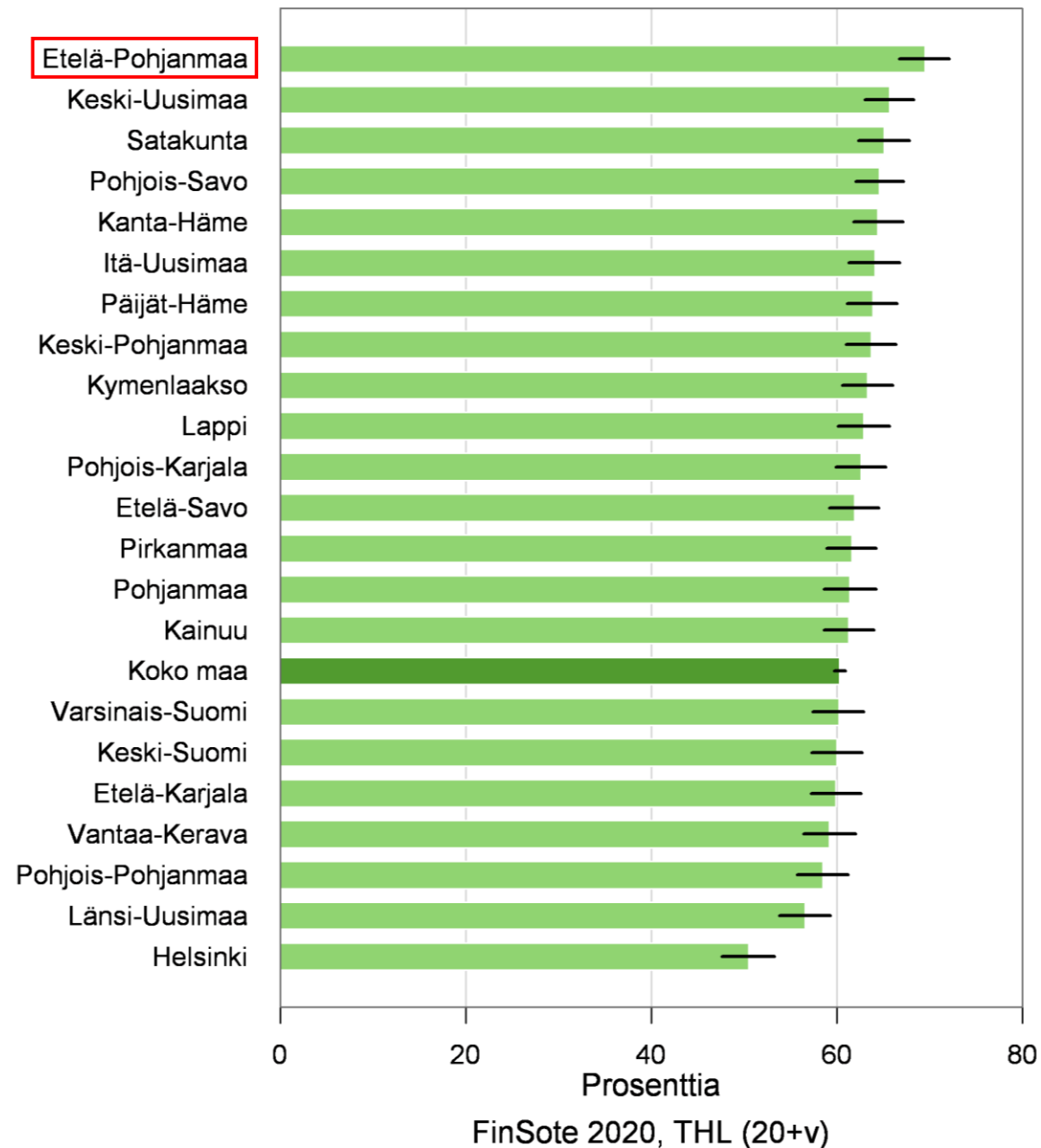
1. Ongelman merkittävyys väestön hyvinvoinnin näkökulmasta
2. Tilanne suhteessa koko maan tasoon ja vertailumaakuntiin
3. Kehityksen suunta ja kehitysnäkymät
4. Sukupuolten ja ikäryhmien väliset erot
5. Muutoksen todennäköisyys
6. Mitattavuus



Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat
18-34-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä



Ylipainoisten osuus (kehon painoindeksi BMI ≥ 25 kg/m²) (%)
Hyvinvointialueet

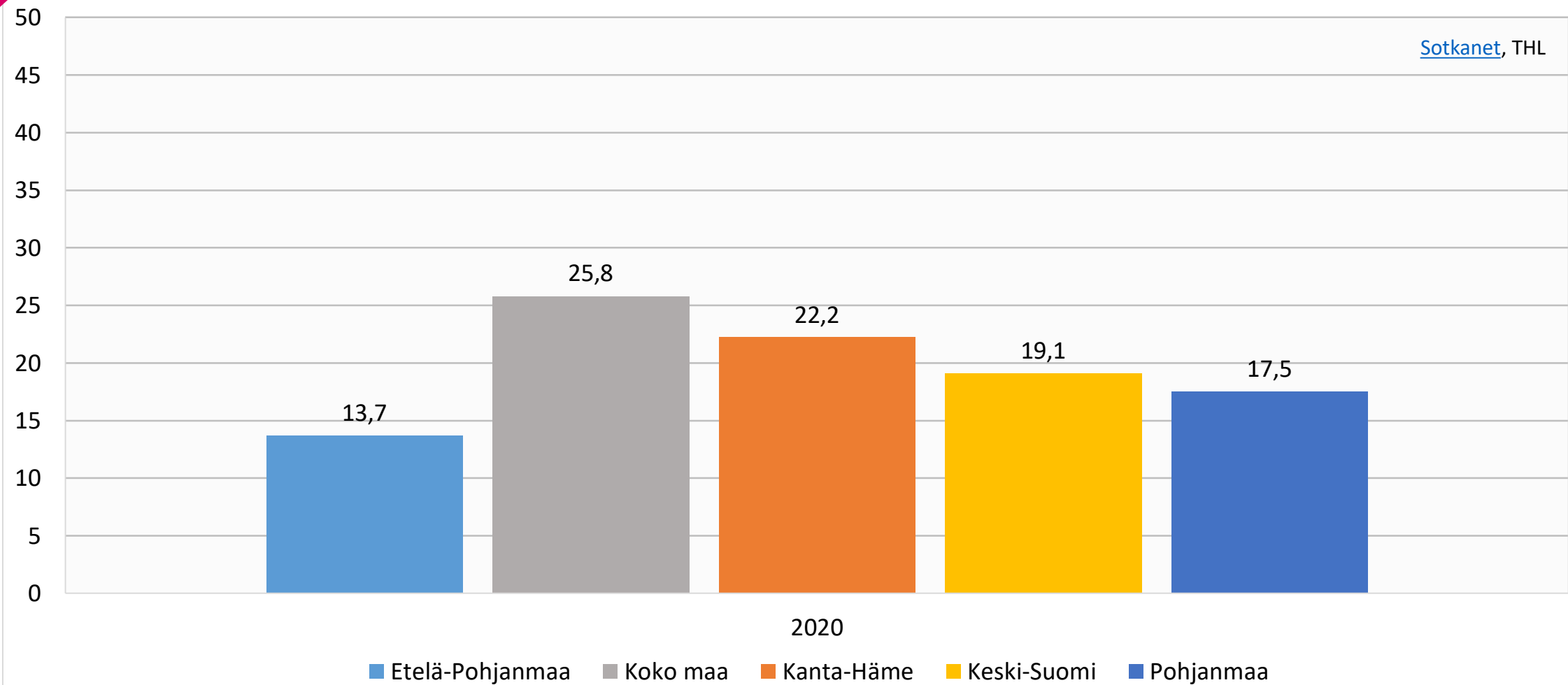


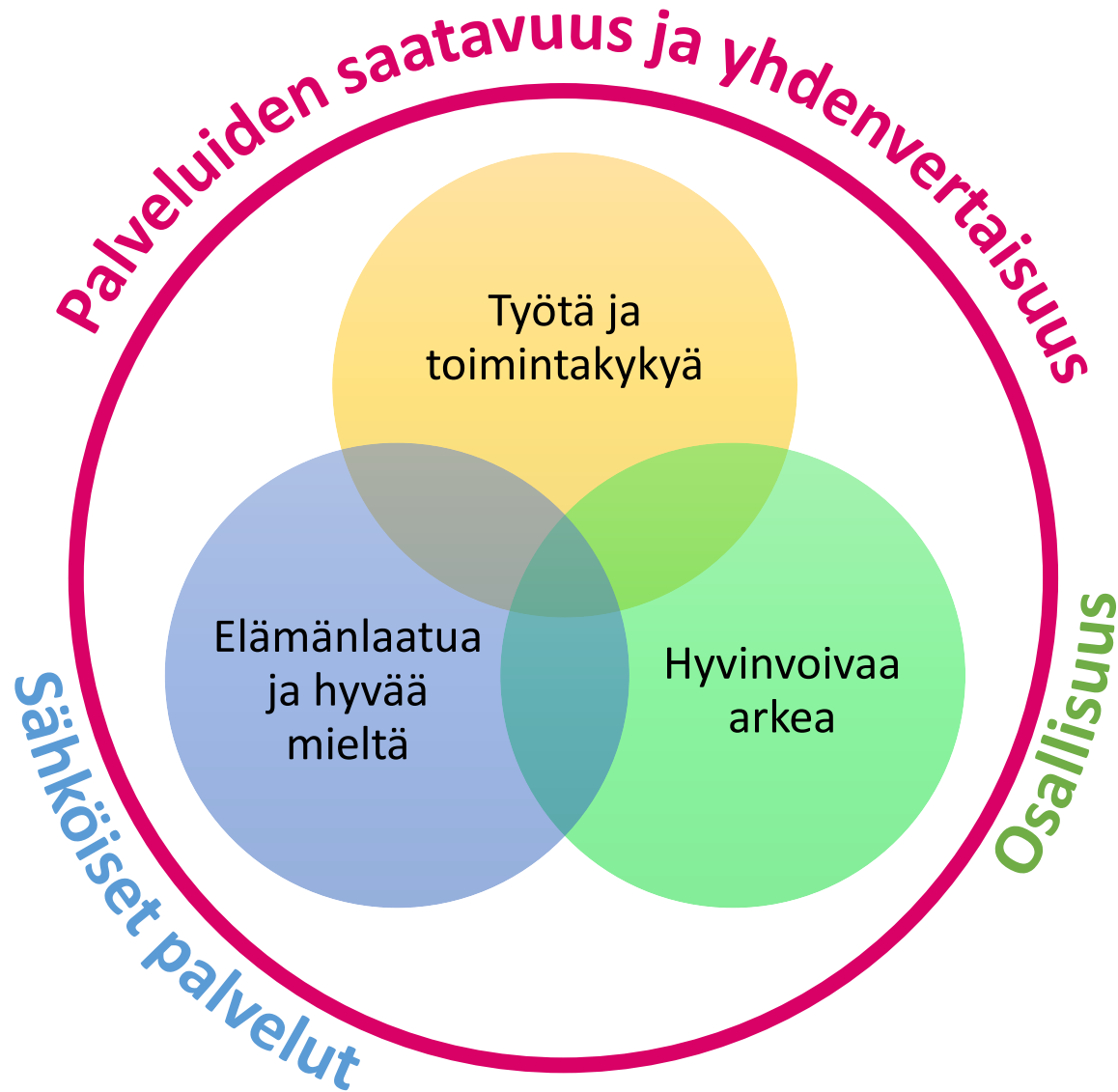
69,5 %
on ylipainoisia

Etelä-Pohjanmaa

Asioinnut sähköisesti sosiaali- ja terveyspalveluissa, (%) palveluja käyttäneistä

[Sotkanet](#), THL





Täydentäviä asiakirjoja

- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
- Kulttuurihyvinvointisuunnitelma
- Alueellinen ehkäisevän päihdetyön toimintasuunnitelma
- Alueellinen huumestrategia
- Kuntakortit

Sote-uudistus

Etelä-Pohjanmaa



Etelä-Pohjanmaan hyvinvointikertomus 2021 ja -suunnitelma 2022-2025

Hyvä elää Etelä-Pohjanmaalla

- ★ täällä on hyvä elää
- ★ täällä elää hyvä
- ★ hyvät $+-=$ häjyt

Sote-uudistus

Etelä-Pohjanmaa



Tästä eteenpäin

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman viimeistely, graafinen suunnittelu, taitto ja kommentointimahdollisuus

Hyväksymisprosessi

- Esittely Aksilan ohjausryhmässä 16.12.2021
- Sairaanhoidopiirin hallitus alkuvuosi 2022
- VATE alkuvuosi 2022
- Aluevaltuusto 3/2022 ->

Jatkossa vuosittain raportointi aluevaltuustolle hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä. Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta valtuustokausittain.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 7 § 612/2021

Sote-uudistus

Etelä-Pohjanmaa



Elintapaohjauksen käsikirja

Juha Vuorijärvi, EPSHP

Elintapaohjauksen käsikirja

Elintapaohjauksen käsikirja tukee ammattilaisia elintapaohjauksen eri vaiheissa ja tarjoaa työkaluja elintapaohjauksen toteutukseen.

Käsikirja on suunnattu erityisesti terveydenhuollon ammattilaisille, mutta sitä voidaan soveltaen hyödyntää myös muiden elintapaohjausta toteuttavien ammattilaisten, kuten liikuntaneuvojien työssä.

Arvioitu julkaisuajankohta 1-2/2022.

➔ Mitä on elintapaohjaus?

➔ Elintapaohjauksen käyttöohjeet

Elintapaohjauksen teemat ja vaiheet



Liikkuminen

- ➔ Kartointi ja keskustelu
- ➔ Yhteistyö
- ➔ Tuki ja seuranta
- ➔ Ylläpito



Ravitsemus

- ➔ Kartointi ja keskustelu
- ➔ Yhteistyö
- ➔ Tuki ja seuranta
- ➔ Ylläpito



Uni

- ➔ Kartointi ja keskustelu
- ➔ Yhteistyö
- ➔ Tuki ja seuranta
- ➔ Ylläpito



Alkoholi

- ➔ Kartointi ja keskustelu
- ➔ Yhteistyö
- ➔ Tuki ja seuranta
- ➔ Ylläpito



Tupakka

- ➔ Kartointi ja keskustelu
- ➔ Yhteistyö
- ➔ Tuki ja seuranta
- ➔ Ylläpito

Elintapaohjauksen käsikirja



Asiantuntijaryhmän lausunto

Asiantuntijaryhmän lausunto 29.9.2021

Elintapaohjauksen käsikirja

Käsikirja kokonaisuutena

Elintapaohjauksen käsikirja tekee näkyväksi ja nostaa elintapaohjauksen merkitystä vaikuttamisen keinona terveydenhuollossa. Se kokoaa elintapaohjauksen keskeisiä sisältöjä, tarvittavia työkaluja, vaikuttavia menetelmiä, mittareita, elintapaohjauksen prosesseja sekä oppi- ja koulutusmateriaaleja helposti hyödynnettävään, sähköiseen muotoon. Käsikirja tuo struktuuria tekemiseen ja ohjaa ammattilaisia selkeään, prosessinomaiseen ajatteluun ja työskentelyyn. Käsikirja myös pyrkii siirtämään työskentelyn painopistettä ongelmakeskeisyydestä voimavaroja ja terveyttä edistävään, ehkäisevään työhön ja työotteeseen. Se vahvistaa ohjaustyötä tekevän ammattitaitoa, tarjoaa rakenteita työhön ja asiakas-/potilastilanteiden vuorovaikutukseen sekä tukee ammattilaisten yhteistyötä asiakkaan kanssa asiakkaan tarpeiden vaatimalla tavalla.

Käsikirja on laadittu helppolukuiseksi ja ymmärrettäväksi ammattilaisen työkaluksi. Tekstiin on onnistuneesti kiteytetty elintapaohjauksen kannalta olennainen sisältö. Käsikirjan perusosa antaa käyttäjälleen hyvän kokonaiskuvan. Linkit ohjaavat syventävään ja yksityiskohtaisempaan tietoon. Käsikirjan ansio on myös melko kattavan, asiakkaan vapaasti käytettävien omahoitomenetelmien listaaminen ja liittäminen tarjontaan.

Käsikirjan hyödynnettävyys

Käsikirja tukee ja vahvistaa ohjaustyön vaatimaa ammattitaitoa ja siten työssä onnistumista, mikä edistää ammattilaisten työssä jaksamista ja työn tuloksellisuutta.

Arviomme mukaan käsikirjaa voidaan hyödyntää asiakastapaamisissa, myös asiakastapaamisten aikana asioiden tarkistamisen välineenä.

Käsikirjan hyödynnettävyyteen vaikuttaa se, miten hyvin käsikirjan implementointi onnistuu. Siksi on tärkeää varmistaa käsikirjan käyttöönotto monipuolisilla suunnitelluilla toimenpiteillä.

Asiantuntijaraadin palautteen huomiointi

Käsikirjatyöryhmä on ottanut vastaan asiantuntijoiden antaman palautteen ja kehittänyt käsikirjatyötä sen pohjalta. Kirjoitusprosessin aikana käsikirjassa käytetyt otsikot, käsitteet ja oheismateriaali tarkentuivat helposti ymmärrettävään muotoon ja helpottavat asioiden omaksumista ja tekstin luettavuutta.

Lausunnon antajat

Marja Kinnunen, toiminnanjohtaja, Tuki- ja liikuntaelinliitto Tule ry

Risto Kuronen, asiantuntijalääkäri, PHHYKY

Jaana Laitinen, dosentti, Ravsisu Oy

Susanna Leimio, ehkäisevän työn seutukoordinaattori, YTM, Sosiaalialan osaamiskeskus Verso, PHHYKY

Sampsa Puttonen, vanhempi tutkija, Työterveyslaitos

Palaute asiantuntijaraadin toiminnan järjestämisestä



Tästä eteenpäin

- Elintapaohjauksen käsikirjan sisällön viimeistely 11-12/2021
- Sisällön siirto uudelle sähköiselle alustalle 11/2021-1/2022
- Elintapaohjauksen käsikirjan julkaisu 1-2/2022
- Koulutukset ja juurrutus 2022

Juha Vuorijärvi

Kehittämissuunnittelija, terveysliikunnan asiantuntija
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Perusterveydenhuollon ja terveyden edistämisen yksikkö Aksila
Mediwest 3. krs, Koskenalantie 16, 60220 Seinäjoki
P. 050 474 2995
juha.vuorijarvi@epshp.fi
<http://www.epshp.fi/aksila>

